

FÖDD: 1935.
BOR: i Skogås utanför Stockholm.
FAMILJ: sambo med Kerstin Andersson, två barn, två barnbarn och hunden Trixe.
YRKE: pensionär, tidigare dövblindkonsulent och ordförande i FSDB.
INTRESSEN: talböcker, släktgården i Värmland, hunden, internationella kontakter med dövblinda.
HÖRSELSKADA: förlorade hörseln och synen i samband med blodförgiftning. Fick sitt första CI 2004.
ÖVRIGT: har varit ordförande i världsorganisationen för dövblinda.

Nu njuter Stig av att höra

Efter mer än 35 år som dövblind fick Stig Ohlson, 71, tillbaka hörseln genom en CI-operation.

– När de kopplade på implantatet kunde jag höra direkt, säger han.

– På samma gång glömde jag nästan bort att jag är blind. Det är helt otroligt hur lätt allt går när jag inte behöver lägga all min energi på att försöka lyssna.

TEXT: STEFAN ANDERSSON FOTO: PETER KNUTSON

För 36 år sedan (1971) drabbades Stig Ohlson, 71, av vad många skulle säga är en, nästan otänkbar, mar-dröm. Efter en magoperation fick han blodförgiftning och sjukhussjukan vilket gjorde att han förlorade synen. För att rädda hans liv var läkarna sedan tvungna att ge honom en medicin som slog ut hörseln och gjorde honom dövblind.

– Jag visste inte om det var morgon eller kväll, jo förresten på morgonen fick jag en spruta i baken.

Bokstäver i plast

När detta hände befann sig Stig ”mitt i livet”. Han hade fru, två döttrar som var sex och sju år gamla. Han arbetade som produktionstekniker på ett företag som tillverkade köksinredning i Lidköping, berättar han där vi sitter vid köksbordet. Samtidigt rusar goldenretriever-labradoren Trixe runt för att undersöka de nya besökarna.

– På sjukhuset var det någon som kom på att köpa stora leksaksbokstäver i plast som de kunde ge mig när de ville säga något.

Senare lärde han sig taktila tecken, bokstäver som tecknas i handen och avläses med känseln.

– Jag hörde litet grann, men det tog mig ungefär ett år efter att jag kommit hem innan jag lärde mig att

med hjälp av kroppsburna hörapparater höra något av vad familjen sa.

Han berättar att det tog ungefär två år att komma tillbaka i någorlunda fysisk form och han började arbeta på sitt gamla jobb.

– I början fungerade det ganska bra så länge den gamla maskinparken som jag kände till fanns kvar, men vartef-tiden gick fick jag mindre och mindre att göra.

Stig berättar att de som hade lättast att acceptera situationen var hans barn.

– De blev mina tolkar, de tyckte det var lite häftigt med ett hemligt språk och använde det ibland även med sina kompisar.

Något han upplevt är att det som funktionshindrad är lätt att bli ”tredje person” och att man pratat om honom istället för till honom.

– Jag får anstränga mig extra mycket för att vara i handlingens centrum.

Flyttade till Stockholm

I början av 1975 fick Stig höra talas om att det fanns en tjänst som dövblindkonsulent på SRF i Stockholm. Han bestämde sig för att söka och fick, till sin egen förvåning, jobbet.

Stig flyttade till Stockholm medan familjen bodde

forts. _____

*”När jag låste dörren
lät det som om taket
rasade ned.”*

Stig valdes till ordförande i Föreningen Sveriges Dövsblinda, FSDB, 1984.

Året därpå drabbades han av en personlig tragedi, hans hustru Solveig fick diagnosen cancer.

– Tyvärr avled hon i november 1985.

Han är i dag sedan 20 år sambo med Kerstin Andersson som han träffade genom arbetet på FSDB, där hon arbetade som informationshandläggare.

Stig var ordförande i FSDB fram till 1997. Då engagerade han sig i stället i världsorganisationen för dövsblinda. Han var ordförande i interimsstyrelsen från 1997 och när föreningen formellt bildades 2001 blev han ordförande, vilket han var fram till 2005.

– Det har blivit mycket resande i världen och mycket korrespondens. Med punktskrift läser jag aldrig snabbare än 50-60 ord i minuten, jämfört med normal läshastighet på cirka 300 ord i minuten. Det finns bara ett sätt att kompensera – mer tid.

Han tänker och drömmar inte längre i färger säger han, men han har ett utpräglat synminne för folk han träffar, även om det inte alltid stämmer.

– En tolk som jag alltid har tänkt mig som blond och blåögd visade sig vara brunögd och svarthårig.

Svårare med kroppsburna hörapparater

För drygt två år sedan fick Stig sitt första cochleaimplantat. Stora kroppsburna hörapparater hade blivit allt svårare att få tag på eftersom det inte längre var attraktivt för tillverkarna och Stig tyckte att han hörde allt sämre och orkade lyssna allt mindre.

Tanken på att göra en CI-operation väcktes när han hade träffat en vän i Sydafrika och även i Finland som hade gjort en lyckade operationer.

– Det gav mig styrkan att vilja pröva.

– Vi i Sverige kom lite efter i starten med cochleaimplantat till dövsblinda, det är först de senaste åren det har tagit fart. Tyvärr är det nog lite mitt fel, i alla fall så jobbade vi inte så mycket med det inom FSDB. Det fanns så mycket motstånd mot CI och vi fick dålig information.

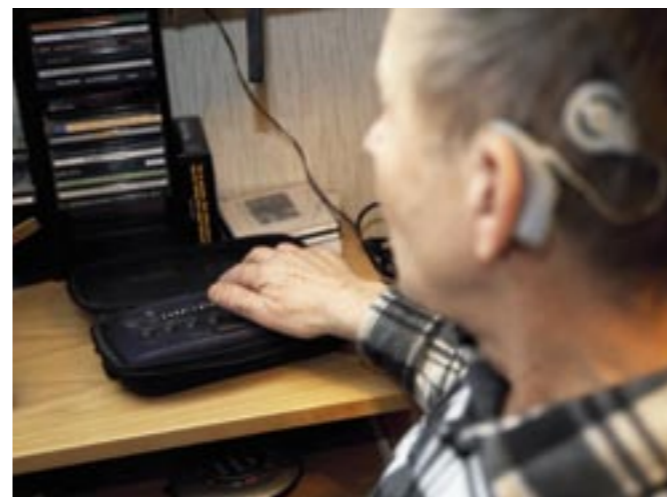
Han säger att det var helt otroligt så lätt allt blev efter operationen.

– I början var det mycket att vänja sig vid. När jag låste dörren lät det som taket rasade ned, men hjärnan anpassade sig snabbt.

Han säger att det förstas fortfarande finns situationer när hans CI inte räcker till, om det till exempel är i en bullrig miljö eller om många pratar samtidigt.

– Frågar du någon dövsblind om de helst vill ha tillbaka synen eller hörseln så tror jag att nästan alla svarar hörseln – blindheten skiljer en från tingen, men dövheten ifrån människorna, säger Stig.

Hans ledarhund Trixe har busat färdigt och somnar på köksgolvet.

– Han har bara en enda hårfällningsperiod, tyvärr varar den året runt.

Stig lyssnar mycket på ljudböcker, radio och även på musik.

– Det blir mest gamla låtar, mycket gammal jazzmusik. Nyligen var vi i Göteborg där mina döttrar bor och gick på Cats, säger han.

– Det var ny premiär för mig. Första gången sedan 1968 jag var på teater eller musikal. Det fungerade väldigt bra. Jag trodde inte att det skulle vara så bra, säger han.

– Nu när jag kan höra igen vill jag använda hörseln maximalt.

Stig och hans sambo Kerstin är nu båda pensionärer och de åker gärna till hans släktgård i Värmland.

– Jag kommer fortfarande ihåg hur det såg ut och när jag går med hunden hittar jag fortfarande, säger han.

– Vi har jobbat mycket med att renovera huset och trodde att vi var färdiga, men nu har vi kommit på att vi ska bygga ut, säger han.

– Snickra går bra, det är inte svårare för en blind än för någon annan. Men man lär sig snart att man inte ska hålla i spiken.

”Det finns en sak som gör mig vansinnig”

Han är väldigt nöjd med sina cochleaimplantat och den hjälp han får från sjukhuset.

– Det är väldigt bra service och det är aldrig problem med något, säger han.

Stig Ohlson är beroende av att tekniken och de tekniska hjälpmedlen fungerar.

– Jag är normalt en väldigt saktmodig människa, men det finns en sak som gör mig vansinnig och det är när maskiner inte fungerar.

Till datorn har han ett program med talsyntes som kan läsa upp text i till exempel ett e-postmeddelande eller från en webbsida och på tangentbordet finns punktskrift.

– Om det till exempel är ett kort e-postmeddelande så går det snabbare och lättare att använda punktskriften, men är det en längre text lyssnar jag istället.

Han har också en så kallad daisyspelare som han använder till att lyssna på talböcker.

– Jag är ”mångslukare” och läser olika saker i olika perioder, till exempel Nobelpristagarna. Jag läste även mycket punktskrift förut. Jag fick en bok av Jan Guillou för ett antal år sedan, då läste jag till och med hål på fingrarna. ●

klar i Lidköping. Arbetet som dövsblindkonsulent innebar mycket resande runt om i landet för att träffa andra dövsblinda för att bland annat informera om möjligheter och rättigheter.

– Jag åkte så ofta på tågen att konduktörerna kände igen mig, berättar Stig.

– Det gick nästan alltid bra, det hände bara ett par gånger att det blev fel. En gång skulle jag åka hem till Lidköping och bytte tåg i Hallsberg. När jag gick av och skulle ta en taxi så fanns inte vägen jag skulle åka till. Det visade sig att jag hade hamnat i Linköping.

– Det mesta brukar gå att lösa, det svåraste när man är ute och reser, eller på konferens är toalettbesöken.

Utbildningsprojekt

När han började arbeta upptäckte han ganska snart att han som ensam dövsblindkonsulent inom SRF inte kunde göra så mycket.

– Jag satte igång att försöka organisera upp verksamheten. Det var till exempel många som satt hemma med dyr utrustning som de inte kunde använda och vi drog igång ett utbildningsprojekt.

Dina förmåner som medlem i HRF

Som medlem i HRF har du möjlighet att utnyttja en rad förmånliga rabatter och erbjudanden.

NYHET: Rabatt på telefoner hos HRF Hörteknik.

Alla HRF-medlemmar får nu 5 procent rabatt på telefoner hos HRF Hörteknik AB. Telefonerna är speciellt anpassade för hörselskadade, med bra ljud, teleslinga med mera. För mer information och beställning: HRF Hörteknik, tel 08-457 55 00 eller www.hrfteknik.se

Barn- och ungdomsförsäkring.

HRF-medlemmar kan teckna sjuk- och olycksfallsförsäkringar för barn, utan föregående hälsoprövning av barnet. För mer information: www.folksam.se eller närmaste Folksam-kontor.

Medlemsförsäkring.

Medlemmar omfattas av HRFs olycksfallsförsäkring hos Folksam när de deltar i verksamhet anordnad av HRF.

Billigare mobiler.

HRF-medlemmar får rabatt hos Dialect vid köp av olika telefonprodukter, till exempel mobiltelefoner med tillbehör. För mer information: Dialect, tel 020-42 02 02, www.dialect.se

Billigare resor/hotell.

HRF-medlemmar har rabatt på resor med Silja Line samt specialpris på de hotell Silja Line samarbetar med. För information/bokning: Silja Line, tel 08-22 21 40 (privatresa), tel 08-22 08 30 (grupp-/konferensresa). Uppge medlemsnummer och HRFs avtalsnummer: 11 66 05 10.

Billigare hotell.

HRF-medlemmar har rabatt hos Scandic-hotell. Hotellen har satsat på tillgänglighet. För mer information om anpassningar för hörselskadade samt bokning: tel 08-517 517 00 eller www.scandic-hotels.se. Uppge HRFs avtalsnummer: D 359 118 544.

För mer information om medlemsförmåner gå in på: www.hrf.se/medlem. Många föreningar har egna, fina rabatterbjudanden, framför allt på hörapparatbatterier.

Prata med din förening!

